

Министарство
културе и информисања
Републике Србије

**ПРОЦЕДУРЕ СА
ПРИМЕРИМА ЗА
ИЗДАВАЊЕ РЕШЕЊА
О УТВРЂИВАЊУ
СВОЈСТАВА
КУЛТУРНИХ ДОБАРА
ЗА МУЗЕЈСКЕ
ПРЕДМЕТЕ**

/Април 2019.

/ УВОД

Увидом у стање музејске документације Министарство културе и информисања Републике Србије утврдило је да велики број музеја није доносио решења о утврђивању својстава културног добра за музејске предмете који су набављани за збирке како је дефинисано Законом о културним добрима. Различита тумачења Закона о културним добрима и Правилника о регистрима уметничко-историјских дела довела су до неједнообразног вођења документације о тим делима. Такође, јасно је да постоји анахронизам између позитивне законске регулативе и праксе у музејима. Са преласком на вођење документације о културним добрима у дигиталном облику на основу Закључка Владе РС 05 Број 345-114572017 од 1.12.2017. године и Правилника о ближим условима за дигитализацију културног наслеђа обезбеђени су предуслови да се досадашња пракса и законска регулатива ускладе.

Министарство културе и информисања као један од приоритетних циљева има утврђивање стварног броја културних добара у музејима. Овим документом дефинише се начин утврђивања културних добара за оне музејске предмете који су се стекли у музејским збиркама, а за које није издато решење, као и утврђивања својства културног добра за нове аквизиције чиме ће се премостити проблеми произашли из неспровођења одредаба Закона о културним добрима које се односе на утврђивање културних добара.

Овим Процедурама се дефинишу поступци који се предузимају у циљу издавања решења којим се за покретна културна добра утврђују предмети који се чувају у музејима и ван музеја. Ови поступци се примењују на јединствен начин и утврђени су одредбама закона и подзаконских аката:

- Закон о културним добрима	„Сл. гласник РС”, бр. 71/94 и 52/11-др.закон и 99/11-др. закон
- Закон о општем управном поступку	„Сл. гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18
- Стручно упутство о условима и начину чувања и коришћења уметничко-историјских дела број 198/4 од 11. јуна 2001. које је донео Народни музеј у Београду	http://www.narodnimuzej.rs/wp-content/uploads/2018/06/Stru--no-uputstvo-o-uslovima-i-na--inu---uvanja-i-kori---enja-umetni--ko-istorijskih-dela.pdf
- Решење о утврђивању надлежности музеја према врстама уметничко-историјских дела и према територији	„Сл. гласник РС”, бр. 28/95
- Правилник о регистрима уметничко-историјских дела	„Сл. гласник РС”, бр. 35/96
- Правилник о ближим условима за дигитализацију културног наслеђа	„Сл. гласник РС”, бр.76/18
- Закон о електронској управи	„Сл. гласник РС”, бр. 94/17

Основни појмови у Процедурама за издавање решења о утврђивању својстава културних добара за музејске предмете:

- Културна добра су ствари и творевине материјалне и духовне културе од општег интереса које уживају посебну заштиту утврђену Законом о културним добрима.
- Културна добра могу бити покретна и непокретна.
- Покретна културна добра утврђује установа заштите (музеј, архив, кинотека и библиотека) чији је оснивач Република, аутономна покрајина, град или општина.
- Издавање решења о утврђивању својства културног добра за предмете који се налазе у музеју (Примери 1 и 2) или ван музеја (Пример 3) представља први степен заштите.
- Културна добра у зависности од свог значаја разврставају се у три категорије:
  - културна добра,
  - културна добра од великог значаја,
  - културна добра од изузетног значаја.

На основу члана 3. Стручног упутства о условима и начину чувања и коришћења уметничко-историјских дела број 198/4 од 11. јуна 2001. године које је донео Народни музеј у Београду (у даљем тексту: Упутство), музеји су дужни да сва уметничко-историјска дела која чувају (у даљем тексту: музејски предмети) разврставају у музејске збирке. Музеји су такође дужни да у свом статуту, као основном акту установе, утврде своју концепцију и одреде називе и број збирки које чувају.

Музеји су дужни да за устројене збирке воде регистре са пратећом документацијом (члан 4. Упутства).

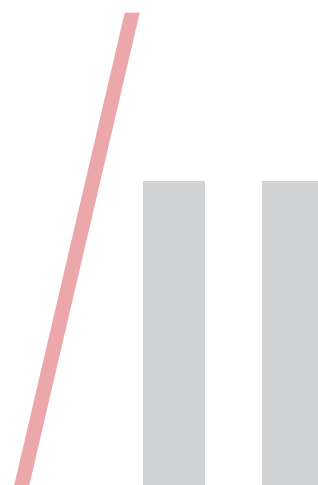
Кустос збирке доставља опис и време настанка културног добра, врсту, место где се налази, име сопственика, правни основ и утврђује својства културног добра. Конзерватор сачињава мере заштите које се утврђују решењем о утврђивању својстава културних добара. Правник сачињава Решење о утврђивању својстава културног добра. Директор установе доноси Решење о утврђивању својстава културног добра (својим потписом на претходно формулисано решење).

На основу донете одлуке о набавци музејског предмета, директор доноси решење којим се утврђују својства културног добра за набављени предмет и предмет распоређује у одговарајућу збирку. Ово решење је основ за увођење музејског предмета у регистар збирке и доставља се кустосу збирке, лицу које води улазну књигу, књиговодству музеја и архиви музеја (члан. 10 Упутства).

Израду стручног/инвентарног картона и остале пратеће документације кустос је дужан да врши у електронском облику у складу са Правилником о ближим условима за дигитализацију културног наслеђа и Законом о електронској управи. Када изврши упис података о предмету у Јединствени информациони систем за музеје у Србији (у даљем тексту: ЈИС), кустос је дужан да одштампа инвентарни картон из ЈИС-а и тако израђује регистар збирке (члан 4. Правилника о регистрима уметничко-историјских дела).

Подаци о предмету за које је утврђено да има својства културног добра уписују се у књигу улаза. Сваки музеј води јединствену књигу улаза за све збирке.

Предмети који су евидентирани у музеју и имају инвентарни број, а за које није донето решење о утврђивању својстава културног добра, утврђују се за културно добро тако што се доноси решење о утврђивању за културно добро у које се уносе следећи подаци: назив предмета, инв. број, опис, време, врсту, место настанка, димензије, место где се налази (збирка и установа у којој се чува), начин прибављања, својину и мере заштите (члан

50. Закона о културним добрима). Мере заштите морају да садрже следеће: ближе услове чувања, одржавања и коришћења културног добра, техничке мере заштите ради обезбеђивања културног добра од оштећења, уништења и крађе, начин обезбеђивања коришћења и доступности културног добра јавности и ограничења и забране у погледу располагања културним добром и његове употребе у складу са законом (члан 54. став 1. тач. 1–4, Закона о културним добрима).

Решења о утврђивању културних добара (Пример 1) и утврђивању својстава културних добара (Пример 2) могу доносити само музеји наведени у Решењу о утврђивању надлежности према врстама уметничко-историјских дела и према територији, као и друге установе заштите уметничко-историјских дела од републичког значаја.

За проглашење музејског предмета за културно добро за које нема решења о утврђивању, у решење се обавезно уноси постојећи инвентарни број.

За музејске предмете који су се затекли у музејима до 1. априла 2019. године, а за које нису донета решења о утврђивању својства културног добра, доноси се решење о утврђивању тих предмета за културно добро (Пример 1). Подаци о утврђеним културним добрима на основу решења установе која их чува достављају се Народном музеју у Београду у циљу вођења електронског Централног регистра и Централног регистра културних добара за територију Републике Србије. Електронски Централни регистар Народни музеј ће израдити до краја 2019. године за територију Републике Србије.

На основу члана 3. Закона о културним добрима, културним добром се могу утврдити и збирка или фонд ако представљају целину. Када се ради о решењу које обухвата већи број предмета неопходно је водити рачуна да они представљају целину, односно да се ради о истородној врсти уметничко-историјских дела за које се прописују исте мере заштите.

Приликом доношења решења о утврђивању предмета за културно добро неопходно је утврдити својство културног добра према важећим прописима. Предмети који не уживају статус културног добра издвајају се из збирке. Њихов статус се утврђује у поступку ревизије. Приликом утврђивања за културно добро и израде документације (унос у Јединствени информациони систем) неопходно је поштовати препоруку Министарства културе и информисања Републике Србије о броју уноса од 50 до 100 предмета у Јединствени информациони систем на месечном нивоу по кустосу (унос ускладити са величином збирке). Сходно томе обавезно поштовати члан 88. Закона о културним добрима.

Рок за доношење решења о проглашењу културних добара за музејске предмете за које није донето решење о утврђивању за културно добро је 31.

децембар 2019. године. Број решења о проглашењу уноси се у Јединствени информациони систем у пољу одређеном за то, као и скен решења (ПДФ и ЈПГ формату) који чини пратећу документацију. Решења се достављају и Министарству културе и информисања Републике Србије, у ПДФ формату на мејл адресу inventarnasledja@kultura.gov.rs. Решења о утврђивању културних добара достављају се Министарству културе и информисања Републике Србије и за потребе привременог извоза културних добара у иностранство.

Пример 1: Решење о утврђивању покретног културног добра

(За музејске предмете који су се затекли у музејима до 1. априла 2019. године, а за која нису донета решења о утврђивању својства културног добра)

Назив музеја

Број

Датум

На основу чл. 136, 140, 141, 151. и 153. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18-др.пропис), и чл. 2, 49, 50, 52, 53, 54. став 1. тач. 1), 2), 3), 4), и 59. Закона о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 52/11-др.закони и 99/11-др.закон), директор/в.д. директора доноси следеће

(Напомена: Кад се утврђује збирка или фонд за покретно културно добро, ако представља целину, наводи се и члан 3. Закона о културним добрима. У диспозитиву овог решења се обавезно уносе постојећи инвентарни бројеви предмета који чине збирку или фонд. Када се ради о фонду, збирци, легату и др. који чини изразито велики број предмета у диспозитиву је потребно навести укупан број предмета. Списак предмета који садржи назив предмета, инв. број, димензије, време, место настанка се прилаже уз решење као његов саставни део. Списак мора бити заведен, оверен и потписан од стране надлежног кустоса.)

РЕШЕЊЕ

о утврђивању покретног културног добра

I

Утврђује се својство покретног културног добра на основу члана 53. Закона о културним добрима.

(назив предмета, инв. број, опис, време, место настанка, димензије)

Културно добро из става 1. ове тачке чува се у Збирци *(назив збирке)* музеја *(назив музеја)*.

II

Правни основ стицања уметничко-историјског дела односно културног добра из тачке I решења је: *(начин прибављања)*.

III

Културно добро из тачке I овог решења у државној је својини.

IV

За културно добро из тачке I овог решења примењују се утврђене мере заштите које обухватају: *ближе услове чувања, одржавања и коришћења културног добра, техничко-заштитне мере ради обезбеђивања културног добра од оштећења, уништења и крађе, начин обезбеђивања коришћења и доступности културног добра јавности и ограничења и забране у погледу располагања културним добром и његове употребе, у складу са законом. (Напомена: ове мере сачињава конзерватор.)*

Мере заштите на културном добру из тачке I овог решења спроводиће стручна лица *(назив установе)*.

V

Културно добро из тачке I овог решења које се налази у збирци *(назив музеја)* чува се, одржава и користи у складу са његовом природом и наменом.

У складу са ставом 1. ове тачке, *(назив музеја)* је у обавези да без одлагања обавести министарство надлежно за послове културе о свим правним и физичким променама које настану на културном добру.

VI

На основу овог решења извршиће се упис културног добра у регистар културних добара *(назив музеја)* и у Централни регистар који води Народни музеј у Београду.

VII

Ово решење ступа на снагу даном доношења.

Образложење

(Напомена: Образложење мора да буде усклађено са чланом 141. став 4. ЗУП-а, који каже: „Образложење мора да буде разумљиво и да садржи кратко излагање захтева странке, чињенично стање и доказе на основу којих је оно утврђено, разлоге који су били одлучујући код оцене сваког доказа, прописе и разлоге који, с обзиром на утврђено чињенично стање, упућују на одлуку из диспозитива и разлоге зашто није уважен неки захтев или предлог. Ако је одлучено по слободној оцени, образложење садржи и пропис који орган овлашћује на то, разлоге којима се руководио при одлучивању и у којим границама и с којим циљем је применио овлашћење да одлучује по слободној оцени. Ако жалба не одлаже извршење решења, образложење садржи и позивање на закон који то предвиђа.”)

Чланом 49. Закона о културним добрима предвиђено је да покретна културна добра утврђује музеј, архив, кинотека, библиотека чији је оснивач

Република, аутономна покрајина, град или општина.

С обзиром на то да је чланом 53. Закона о културним добрима дефинисано да су уметничко-историјска дела која чувају установе заштите културна добра на основу овог закона, (*назив музеја*) је у складу са одредбама члана 50. Закона о културним добрима, по службеној дужности донео акт који садржи: опис и време настанка културног добра, врсту, место где се налази, име сопственика, правни основ према коме држи културно добро, као и мере заштите на основу члана 54. став 1. тач. 1), 2), 3), 4) истог закона. Ово решење представља основ за упис у регистар културних добара у смислу члана 59. истог закона..

На основу свега наведеног, донето је решење као у диспозитиву.

Поука о правном леку:

Против овог решења може се изјавити жалба министарству надлежном за послове културе Републике Србије у року од 15 дана од дана доношења. Жалба не одлаже извршење решења.

Директор

Решење доставити:

- Кустосу збирке
- Лицу које води улазну књигу
- Архиви музеја
- Књиговодству

Пример 2: Решење о утврђивању својства покретног културног добра

Назив музеја

Број

Датум

На основу чл. 136, 140, 141, 151. и 153. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18-др.пропис), и чл. 2, 49, 50, 52, 54. став 1. тач. 1), 2), 3), 4), и 59. Закона о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 52/11-др.закони и 99/11-др.закон), директор/в.д. директора доноси следеће

РЕШЕЊЕ

о утврђивању својства покретног културног добра

I

Утврђује се својство покретног културног добра:

(*назив предмета, опис, време, место настанка, димензије*)

Културно добро из става 1. ове тачке распоређује се у Збирку (*назив збирке*) музеја (*назив музеја*).

II

Правни основ стицања уметничко-историјског дела односно културног добра из тачке I решења је: (*начин прибављања*).

III

Културно добро из тачке I овог решења у државној је својини.

IV

За културно добро из тачке I овог решења примењују се утврђене мере заштите које обухватају: *ближе услове чувања, одржавања и коришћења културног добра, техничко-заштитне мере ради обезбеђивања културног добра од оштећења, уништења и крађе, начин обезбеђивања коришћења и доступности културног добра јавности и ограничења и забране у погледу располагања културним добром и његове употребе, у складу са законом. (Напомена: ове мере сачињава конзерватор.)*

Мере заштите на културном добру из тачке I овог решења спроводиће стручна лица (*назив установе*).

V

Културно добро из тачке I овог решења које се распоређује у збирку (*назив збирке и назив музеја*) чува се, одржава и користи у складу са његовом природом и наменом.

У складу са ставом 1. ове тачке, (*назив музеја*) је у обавези да без одлагања обавести министарство надлежно за послове културе о свим правним и физичким променама које настану на културном добру.

VI

На основу овог решења извршиће се упис културног добра у регистар културних добара (*назив музеја*) и у Централни регистар који води Народни музеј у Београду.

VII

Ово решење ступа на снагу даном доношења.

Образложење

(Напомена: Образложење мора да буде усклађено са чланом 141. став 4. ЗУП-а, који каже: „Образложење мора да буде разумљиво и да садржи кратко излагање захтева странке, чињенично стање и доказе на основу којих је оно утврђено, разлоге који су били одлучујући код оцено сваког доказа, прописе и разлоге који, с обзиром на утврђено чињенично стање, упућују на одлуку из диспозитива и разлоге зашто није уважен неки захтев или предлог. Ако је одлучено по слободној оцени, образложење садржи и пропис који орган овлашћује на то, разлоге којима се руководио при одлучивању и у којим границама и с којим циљем је применио овлашћење да одлучује по слободној оцени. Ако жалба не одлаже извршење решења, образложење садржи и позивање на закон који то предвиђа”.)

Чланом 49. Закона о културним добрима предвиђено је да покретна културна добра утврђује музеј, архив, кинотека, библиотека чији је оснивач Република, аутономна покрајина, град или општина. Чланом 50. истог закона прописана је обавезна садржина акта о утврђивању покретног културног добра, а чланом 52. став 1. утврђено је да се у поступку утврђивања покретних културних добара примењују одредбе Закона о општем управном поступку. Чланом 54. став 1. тач. 1), 2), 3), 4) Закона о културним добрима прописан је обухват мера заштите које се утврђују актом о утврђивању покретних културних добара, а у смислу члана 59. истог закона ово решење представља основ за упис у регистар културних добара.

На основу свега наведеног, донето је решење као у диспозитиву.

Поука о правном леку:

Против овог решења може се изјавити жалба министарству надлежном за послове културе Републике Србије у року од 15 дана од дана доношења. Жалба не одлаже извршење решења.

Директор

Решење доставити:

- Кустосу збирке
- Лицу које води улазну књигу
- Архиви музеја
- Књиговодству

Пример 3: Решење о утврђивању својства покретног културног добра

(за музејске предмете ван музеја – музејске збирке, музеји у саставу)

Назив музеја

Број

Датум

На основу чл. 136, 140, 141, 151. и 153. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18-др.пропис), чл. 2, 49, 50, 52, 54. став 1. тач. 1), 2), 3), 4), и 59. Закона о културним добрима („Сл. гласник РС”, бр. 71/94, 52/11-др.закони и 99/11-др.закон) и под I став_ тач._) Решења о утврђивању надлежности музеја према врстама уметничко-историјских дела и према територији („Сл. гласник РС”, бр. 28/95), директор/в.д. директора доноси следеће

(Напомена: Ако је установа заштите надлежна по врсти уметничко-историјских дела навести под I став 1. тачка 1) Народни музеј у Београду или тачка 2) Етнографски музеј у Београду, а ако је музеј надлежан према територији навести под II став 1. тачка 1) Музеј у Аранђеловцу или тачка 2) Музеј града Београда. Ову напомену применити у преамбули и решењу проглашења.)

РЕШЕЊЕ

о утврђивању својства покретног културног добра

I

Утврђује се својство покретног културног добра (назив предмета, опис, време, место настанка, димензије).

Културно добро из става 1. ове тачке распоређује се у Збирку (назив збирке) музеја (назив музеја).

II

Правни основ стицања уметничко-историјског дела односно културног добра из тачке I решења је: (начин прибављања).

III

Културно добро из тачке I овог решења у државној је својини.

IV

За културно добро из тачке I овог решења примењују се утврђене мере заштите које обухватају: *ближе услове чувања, одржавања и коришћења културног добра, техничко-заштитне мере ради обезбеђивања културног*

добра од оштећења, уништења и крађе, начин обезбеђивања коришћења и доступности културног добра јавности и ограничења и забране у погледу располагања културним добром и његове употребе, у складу са законом. (Напомена: ове мере сачињава конзерватор.)

Мере заштите на културном добру из тачке I овог решења спроводиће стручњаци (назив установе).

V

Културно добро из тачке I овог решења које се распоређује у збирку (назив збирке и назив музеја) чува се, одржава и користи у складу са његовом природом и наменом.

У складу са ставом 1. ове тачке, (назив музеја) је у обавези да без одлагања обавести министарство надлежно за послове културе о свим правним и физичким променама које настану на културном добру.

VI

На основу овог решења извршиће се упис културног добра у регистар културних добара (назив музеја) и у Централни регистар који води Народни музеј у Београду.

VII

Ово решење ступа на снагу даном доношења.

Образложење

(Напомена: Образложење мора да буде усклађено са чланом 141. став 4. ЗУП-а, који каже: „Образложење мора да буде разумљиво и да садржи кратко излагање захтева странке, чињенично стање и доказе на основу којих је оно утврђено, разлоге који су били одлучујући код оцене сваког доказа, прописе и разлоге који, с обзиром на утврђено чињенично стање, упућују на одлуку из диспозитива и разлоге зашто није уважен неки захтев или предлог. Ако је одлучено по слободној оцени, образложење садржи и пропис који орган овлашћује на то, разлоге којима се руководио при одлучивању и у којим границама и с којим циљем је применио овлашћење да одлучује по слободној оцени. Ако жалба не одлаже извршење решења, образложење садржи и позивање на закон који то предвиђа”).

Чланом 49. Закона о културним добрима предвиђено је да покретна културна добра утврђује музеј, архив, кинотека, библиотека чији је оснивач Република, аутономна покрајина, град или општина. Чланом 50. истог закона прописана је обавезна садржина акта о утврђивању покретног културног добра, а чланом 52. став 1. утврђено је да се у поступку утврђивања покретних културних добара примењују одредбе Закона о општем управном поступку. Чланом 54. став 1. тач. 1), 2), 3), 4) Закона о културним добрима

прописан је обухват мера заштите које се утврђују актом о утврђивању покретних културних добара, а у смислу члана 59. истог закона ово решење представља основ за упис у регистар културних добара.

(Напомена: Ово решење представља основ за упис у посебан регистар културних добара који се води за предмете ван музеја у складу са Решењем о утврђивању надлежности према врстама уметничко-историјских дела и према територији.)

Имајући у виду одредбе Решења о утврђивању надлежности музеја према врстама уметничко-историјских дела и према територији које утврђује да је *(назив музеја)* надлежан *(за врсту уметничко-историјских дела или територију)*, а сходно одредбама Закона о културним добрима, донето је решење као у диспозитиву.

Поука о правном леку:

Против овог решења може се изјавити жалба министарству надлежном за послове културе Републике Србије у року од 15 дана од дана доношења. Жалба не одлаже извршење решења.

Директор

Решење доставити:

- Кустосу збирке
- Лицу које води улазну књигу
- Архиви музеја
- Књиговодству

Процедуре израдио стручни тим Министарства културе и информисања Републике Србије у саставу:

Илија Комненовић, музејски саветник, руководилац Матичне службе, Музеј Војводине

Слађана Бојковић, музејски саветник, руководилац Одељења документације, Историјски музеј Србије

Наталија Вуликић, информатичар у Матичној служби, Музеј Војводине

Мр Сања Грујичић Цупаћ, саветник за музејско наслеђе, Сектор за музејско наслеђе, Министарство културе и информисања

Оливера Игњатовић, самостални саветник, заштита археолошког наслеђа, Одсек за заштиту непокретних културних добара, Министарство културе и информисања

Мр Лидија Мустеданагић, музејски саветник, помоћник директора, Музеј Војводине

Др Дејан Масликовић, помоћник министра, Сектор за развој дигиталне истраживачке инфраструктуре у области културе и уметности

Данијела Ванушић, помоћник министра, Сектор културног наслеђа